

POŠTNI GLASNIK

Stanovsko in strokovno glasilo „Zveze poštne organizacij za Slovenijo v Ljubljani“.

Izhaja 1. in 15. v mesecu. — Cena 15 dinarjev na leto.
Naročnina se vnaprej plačuje. — Oglasi po dogovoru.
Poština plačana v gotovini.

Rokopise na uredništvo „Poštnega Glasnika“ v Ljubljani.
Reklamacije, oglase in drugo pa na upravništvo lista.
Rokopisi se ne vračajo

Letnik II. V Ljubljani, dne 15. maja 1922. 10. številka.

Občni zbor Dobrote.

Po sklepu pripravljalnega odbora za društvo Dobrota (podporno društvo za smrtne slučaje) bo dne 24. maja 1922 ob 19^{1/2} ustanovni občni zbor v kurzni dvorani poštnega ravnateljstva (Virantova hiša, Sv. Jakoba trg, II. nadstropje na koncu hodnika na desno).

Justitia fundamentum regnorum.

Tisti dan po protestnem shodu zaradi maksimiranja doklad in nameravane odgoditve izplačila drugega obroka naših doklad mi je rekel neki akt. minister: »Tudi minister ne sme rušiti zakona!«

Najprej naj povem, da se nisva menila o dokladah, katerih izplačilo je zajamčeno z zakonom, od kralja podpisanim. Ej, Bog ve, ali bi bil tudi tedaj izrekel te besede, g. finančni minister bi jih morda ne. Pa ni šlo za doklade, nego za izposlovanje pravice nekemu majhnemu, vestnemu in zmožnemu uradniku, kateri trpi gmotno in duševno, ne da bi to zaslužil.

A ne gre, je rekel g. minister. Po še veljavnih avstrijskih zakonih ne gre. Naj me vrag vzame, če mi je še kaka stvar tako ogabna ko to mešanje, narejanje in razveljavljanje zakonov, ta godlja avstrijskih, madžarskih in srbskih zakonov, da se nihče več ne znajde v tem kaosu, samo ta zavest se nas vsak dan bolj oprijemlje, da smo brezpravni, da se človek, ki ima po čustvovanju pravno podlago, ne počuti varnega v tej državi.

Tudi minister ne sme rušiti zakona! Bogme, da je ta stavek značilen za naše razmere. Pravno čuteči človek bi bil mnenja, da zakona ne sme nihče rušiti, pa pri vsej absolutni jasnosti bi lahko še poudaril: najmanj pa ga sme rušiti minister, ki je izvrševalni organ zakona. Toda pri nas nismo tako natančni v razločevanju, kaj je prav in kaj ni prav, kaj je zakon in kaj odredba, naredba, uredba, ukaz in druga različna mašila. Saj pri nas niti ni potrebno, da bi si ravno minister lastil pravico (katere seveda nima) zakon raztegniti, okrniti ali celo razveljaviti. Referent v ministrstvu ti dobi v roke še veljaven avstrijski zakon: obrača ga na vse strani, voha, zmajuje z glavo — za Boga! nečesa ne razume (morda ničesar), ali pa mu nekaj ni prav (morda je slabo spal?). Pa začne pisati, pisati — in konec? — avstrijskega zakona tega in tega ni več. Kaj treba parlamenta, kaj kraljeve sankcije! Referent, podrejen uradnik v ministrstvu, spiše odlok in z ministrskim odlokom je razveljavljen zakon. De iure seveda ne, ker je nemogoče, pač pa de facto in rezultat je isti.

In kaj pravijo na to naše oblasti, juristi in sploh merodajni gospodje? Nič, ali pa pove vsak kaj drugega. Jaz bi pa rad ugotovil vsaj to, kaj je več, ali zakon ali ministrski odlok. Rad bi imel neko podlago,

dokazano seveda, da bi vedel, na kaj naj se opiram, koga naj ubogam, ker dvema gospodoma je težko služiti. Od visoke strani se mi je sicer v nekem sporu reklo, da ministrstvo lahko vsak zakon izpremeni ali razveljavi, pa Bog mi je priča, da sem tiščal figo v roki, ko sem ponižno kimal tej razlagi.

Pa da je tudi res, pridemo zopet v krog brez konca. Tistemu uradniku, za katerega sem prosil g. ministra, se godi krivica. To se pravi, po avstrijskem zakonu se mu menda ne godi, ampak vsak socialno in pravno čuteči človek uvidi, da se mu dela krivica. Oblast to tudi priznava, a zmiguje z rameni. Češ, da se ta krivica ne more in ne sme popraviti, ker velja še tozadevni avstrijski predpis.

In kaj potem, če je zakon? Saj pravijo, da ga sme ministrstvo razveljaviti, ali pa če ga tudi ne sme, razveljavi ga vendar. Saj smo že zakon o poštinski prostosti preobrnil na glavo, tega častiljivega očaka, ki ima 57 let, 10 členov in 23 točk! Mislite morda, da je bilo treba kake posebne »kontrapeze«, da smo ga prevrnili? Kaj še! Uradnik v ministrstvu se je vsedel, napisal tri stavke, pa ni bilo zakona o prostosti poštine iz l. 1865 več.

Če gre to tako enostavno, zakaj bi ne bilo mogoče kaj podobnega storiti v onem primeru, ko gre za pridnega malega uradnika? Razveljava zakona o prostosti poštine je prinesla poleg pravne nezakonitosti še popoln kaos v izvrševanju tega »zakona«, ker v premenjenih primerih nihče ne ve, ali je pošiljka prosta poštine ali ne. Posebno občutna je ta zmešnjava za različne javne urade, ker ena pošta smatra njihove pošiljke na podlagi avstrijskega zakona za proste poštine, druga jih pa obremenjuje s portom, češ da po ministrskem odloku ne uživajo te pravice. Država pa izgubi s to odredbo velike svote na poštini: še nikoli se ni pošta tako izrabljala v razpošiljanje poštini podvrženih predmetov (blagovna pošta) brez naplajanja pristojbin kakor zdaj. Ker obsega tisti odlok o novi prostosti poštine samo tri stavke, seveda ni ostalo avtorju ne časa ne prostora (najmanj pa razumnosti), da bi bil mogel zadevo razložiti in pojasniti. Kazalo je reči samo — da ali pa — ne, no pa je porazdelil oboje in napisal enkrat da, drugič pa ne. Oboje se pa ne pravi nič.

Drugi slučaj je pa tak:

Nekdo je stopil k pošti pred 12 leti, po 6 mesecih pa zopet izstopil, ker ni napravil predpisanega izpita.

Vzlic temu je bil sprejet l. 1912 v poštno službo in od takrat služi pri pošti nepretrgoma do danes vestno, marljivo in požrtvovalno, vedno v polno zadovoljnost nadrejene oblasti. Ker je želel vendar kdaj malo naprej priti, se je javil čez nekaj let ponovno k skušnji, katero je prestal v marcu 1917 z odličnim uspehom. Kmalu po prevratu je bil pozvan zaradi svojih zmožnosti od majhnega odpravniškega mesta naravnost k direkciji, kjer predstojniki njegovo vestnost in sposobnost vedno priznajo.

Tako je mislil, da je opral svoj prvi greh raz sebe. Pa ga ni. Nekje v avstrijskih bukvah je namreč zapisano, da se štejejo službena leta za pokojnino in napredovanje od časa **izpita**. Na ta način ima ta revež, ki je stopil kot 17-leten fant k pošti in gre zdaj v 30. leto komaj **5 let** službe. To mu ni šlo v glavo in mu še danes ne gre. Zato je prosil še bivšo avstr. upravo, da naj mu vendar prizna tudi leta pred izpitom, v katerih je nepretrgoma in vestno služil. Pa je dobil za odgovor paragrafe, po katerih da to ne gre.

Po prevratu je bil tako prepričan, da mu domača država prizna njegovo pravično stvar, da je vložil z vso zaupnostjo na poštno upravo prošnjo, v kateri je verno naslikal svojo zadevo in prosil za pravico. A gorje! Avstrijo smo razbili, ne pa njenih paragrafov. Zato se je glasil odgovor, da na podlagi še obstoječih avstrijskih predpisov ... itd. ... **ne**.

Pa še vedno ni obupal. V svoji naivnosti si je domišljal, da si s podvojeno pridnostjo in še nadaljnimi izpiti pribori pravično naziranje vsaj v Beogradu, kjer menda niso tako obsedeni od avstrijskih paragrafov. Zato se je toliko trudil, da je bil pripuščten k prometnemu izpitu ter je tudi tega prestal z odličnim uspehom. Bajе ima tudi že upraviteljski izpit.

Tako podkovan je zopet nastopil pot hlapca Jerneja za svojo pravico. Vplivni gospodje, njegovi dobri predstojniki, so se toplo zavzeli zanj pri centralni oblasti. Pa vse brez uspeha. Tam doli imajo nazore, katerih njegova kranjska glava nikakor ne more razumeti. Po njihovi metodi ni **službena doba** tisti čas, odkar človek **služi**, nego neka čisto druga doba, katera je napisana na spričevalu in ki nima s fакtičnim službovanjem ničesar opraviti. Potemtakem je mrtva črka več nego resnično, živo življenje.

Tako postane nekaj za zdrave možgane nemogočega — mogoče. Kmalu bo **12 let**, odkar je stopil tisti človek k pošti, in **10 let**, odkar služi nepretrgoma v poštni službi, a vendar ima šele **5 let** vštete službe. Napravil je z odliko dva izpita (oziroma celo tri), služi že 10 let (po vrhu še pri osrednji oblasti), je vedno prav dobro kvalificiran, a vendar je še danes najmanjši med majhnimi v veliki hiši. Tako seveda tudi ni nič čudnega, da imajo njegovi stanovski tovariši z isto šolsko izobrazbo, pa s slabšo kvalifikacijo, z manj strokovnimi izpiti in z manj fакtičnimi službenimi leti več plače, višji čin in več vštevnih službenih let kakor on.

In to je človek, ki je služboval čisto pod skrajno neugodnimi okoliščinami, v velikansko materialno izgubo, ki ni dobil 8 let nobenega dopusta, ki je pustil v različnih poštah brlogih po deželi svoje zdravje in katerega lomi revmatizem, ker so ga naposled vteknili v vlažno luknjo brez peči.

To je človek, ki je služil pošti za 58 kron na mesec, pa vzdrževal iz nepoštnega denarja pisarno in potrebščine v največjem redu in ličnosti zaradi pregrešno neumne misli, da naj bo vse to ad maiorem glorian pošte in države, kateri je tako zvesto služil ne zavedajoč se, da pošta oziroma država tega nje-

govega dela in službe ne vpisuje, ne šteje in ne priznava.

To je tisti človek, ki so mu bili odloki in ukazi nadrejene oblasti ko beseda božja, ki je prebiral naredbenike in strokovne knjige ko sveto pismo, ki je povsod in zmirom zagovarjal in ščitil oblast in njene predstavnike.

To je tisti človek, katerega so poslali še kot odpravnika uredit ali revidirat druge pošte v najvišje priznanje in pohvalo šefa z obljubo, da se mu bodo vsi stroški krili in da se bo za to službo še dalje uporabljaj. Pa se ni. Prva obljuba ni držala, ker je utrpel tiste čase zaradi te službe vsaj toliko svoto iz zasebne imovine, kolikor mu je dajala uprava, dasi je vedela, da mora on zaradi poverjenega posla plačevati istočasno na treh krajih stanovanje. Druga obljuba — da se bo uporabljaj i nadalje za ta posel — je pa držala samo toliko časa, dokler so mu pritikale dnevnice po deset kron v letu 1920, da je imel priliko kriti dvojne »repzentacijske« stroške iz svojega žepa. Ko so se pa dnevnice zvišale na 140 kron, da je uradnik izven svojega služb. kraja lahko primerno živel, oziroma v prvem letu si lahko tudi nekaj prihranil, od takrat se pa na onega »desetkronskega popotnika« ni nihče več domislil.

To je končno tisti človek, ki je ob nevarnosti za službo in osebnostno svobodo zadnji dve leti pred prevratom sistematično vzgajal ljudstvo, med katerim je živel, za bližajoči se prevrat, za odpor in sabotažo proti Avstriji, netil narodno misel in zavest, udeleževal se ob skrajni službeni neprevidnosti oddaljenih narodnih taborov, prirejal ob prevratu narodnostna in dinastična predavanja itd. In da je ironija še bridkejša, naj povem še to, da je bil vedno ne samo pristaš, nego delaven član, eksponent danes mogočne stranke, ki vlada v državi, in po čije hrbtu je marsikdo nepravilčno dosegel ono, kar on že leta s ponižnostjo, pridnostjo in pravičnostjo — zaman prosi.

Ne pripovedujem vsega tega, kakor da bi se moral ta človek ravno zato upoštevati, nego da kolikor moč živo predočim kontrast med njegovim delom in njegovim plačilom.

Par avstrijskih zakonov — kar se pošte tiče — je ministrstvo že spravilo s sveta. Če ne naravnost — z neveljavnim preklicom veljavnosti — pa v posameznih primerih, kjer ni kakemu gospodu prijal naš poštni predpis, ki se naslanja na zakoniti, še veljavni poštni red. (Dalje prihodnjic.)

Strokovni del.

A. V.

Disciplinarni predpisi.

Disciplinarni predpisi posegajo tako globoko v službeno in izvenslužbeno življenje vsakega uslužbenca, da si moramo biti na jasnem, kaj nam v tem pogledu servira načrt nove službene pragmatike, ki ga je izdelala vladna komisija in ga nazvala »Predlog zakona o civilnih državnih nameščencih«. Ta predlog je precej površen posnetek disciplinarnih določil za nas veljavne službene pragmatike iz leta 1914, v kolikor pa skuša izpreminjati naše disciplinarno pravo, so te izpremembe večidel reformatio in peius. V naslednjem par besed o tem. Člen 168 določa skladno z našo sedanjo pragmatiko dvojne vrste kazni, t. j. redovno in disciplinarno, kakor gre pač za samo nerednost ali pa za disciplinarni pregrešek.

Slovensko in srbsko-hrvaško besedilo se glede definicije disciplinarnega pregreška ne strinjata docela, ker prvi tekst pravi, da je kršenje dolžnosti smatrati za disciplinarni

pregrešek med drugim tudi z ozirom na stopnjo pregreška, drugi pa, da »zbog svoje veličine«. Eno ko drugo ne pove mnogo, ker za presojo kršenja dolžnosti v resnici ni merodajna stopnja ali »veličina« tega kršenja, ampak stopnja ali »veličina« uslužbenčeve krivde.

V členu 169 fiksirana denarna kazen do 20% odtegljaja temeljne in položajne mesečne plače ter stanarine je prekruta, ker bi bil uslužbenec lahko počaščen s tako kaznijo dvanaajstkrat na leto. Tu bo treba omejiti vsaj v toliko, da taki odtegljaji ne smejo presegati letno po petkrat 20%. Denarna kazen (globa) se sedaj sme nalagati le ako se je prej pisмено zapretila, saj pomenja ta kazen že občutno gmotno oškodovanje uslužbenca. Pred pragmatiko iz leta 1914 je denarna kazen spadala med disciplinarne kazni, kar dokazuje, da je denarna kazen že dokaj strogo kazensko sredstvo. Umestno je, da se hkrati, ko se naloži kazen opomina, uslužbencu zapreti, da bo sledila denarna kazen, če se nerednosti ponove.

Kdo nalaga kazni zaradi nereda? Člen 170 pravi, da neposredni načelnik ali načelnik vsake nadrejene oblasti. S tem neposrednim načelnikom je ravno v disciplinarnih predpisih večkrat križ. Zakaj, to si lahko vsak sam razprede po svoji lastni fantaziji. Meni bi bolj ugajal pojem »pristojni načelnik«. Res ta izraz ni prav jasen kakor tudi ni v sl. pr. dovolj jasen izraz »predstojnik službene oblasti«, a ravno to je prav, ker se na ta način lahko stvar zasuče, kakor se hoče. In zasukala naj bi se z naredbo. V člen 170 naj bi se interpoliral stavek: »Koga je treba smatrati pri oblastih in uradih za pristojnega načelnika, se določi z naredbo.« Tudi bivša avstrijska ministrstva so vsako za svoj resort tolmačila pojem »Vorstand der Behörde« po naredbenem potu.

Disciplinarno sodišče bi po načrtu zakona ne moglo nalagati redovnih kazni. Iz kakega vidika je to dobro, ni razumljivo in tudi ni prav nič praktično. Ako zadeva pride pred disciplinarno sodišče, in to najde, da gre za nerednost, je najenostavneje, da samo naloži redovno kazen, ker le tako se štedi z delom. Tudi proti redovni kazni, ki jo izreče disciplinarno sodišče, bi naj bila mogoča pritožba, seveda le na discipl. sodišče II. stopnje, ker se odloki disc. sodišča ne dajo izpreminjati z administrativnimi odredbami.

Redovna kazen se ne vpiše v službeni razkaz, pač pa se sporoči pristojni komisiji za ocenjevanje in službeno vsem višjim oziroma nižjim načelnikom kaznovanega nameščenca. Preveč dobrote naenkrat in preveč konfuzne natančnosti. Če se s tem členom vsporedi člen 190, potem bo sporočilo o tej kazni šlo tja gor do ministra. Menda bi zadoščalo, če se kazenski odlok z navedbo razlogov naznani nameščencu pisмено in po službenem potu. Pri pristojni oblasti, ki se zaradi različne organizacije oblastev določi posebej za vsak resort, naj se vodi za redovne kazni zaznamek v evidenčne svrhe, da se zlasti denarne kazni nalagajo vedno le v mejah zakona in ne večkrat. V ta zaznamek bo lahko imela vpogled tudi komisija za ocenjevanje.

§ 89 sl. pragm. ni upoštevan v načrtu novega zakona. Gre tu za predstojnikovo pravico, da izreka grajo nižjim oblastim in očita podrejenecem nepravilnosti v njihovem uradovanju. V zadnjem slučaju pride tudi najnižji »neposredni« načelnik na svoj račun. Graje in očitke te vrste niso nikake kazni in tudi niso vezani na nikake formalnosti, izvrše se lahko ustmeno ali pisмено. Nadalje določa omenjeni § pravico uslužbenca, da sme pravomočno administrativno razsodbo o povračilu škode izpodbijati z ugotovilno tožbo pri stvarno pristojnem sodišču. To je tako važna pravica uslužbenca, da naravnost kriči po recepciji. Najde naj tedaj tudi mesta v novem načrtu.

V smislu člena 171 je zoper redovno kazen dovoljena pritožba v 3 dneh od dne naznanitve odloka. Ta rok je mnogo prekratek, ker bi uslužbenec v največ primerih ne

mogel dobiti na razpolago v tako omejenem času za svojo obrambo oziroma v svoje opravičilo potrebnih dokazil; ostane naj torej lepo pri 14 dneh, kakor je to bilo dosedaj. (Primerjaj člen 221 glede pritožb v disciplinarnem postopanju.)

§ 98 sl. pr., ki zavzema humano stališče, da se tudi odpuščenemu uslužbencu in njega nedolžnim svojcem izjemoma lahko prisodi vzdrževalni prispevek, v novem načrtu ni recipiran. Ako hoče biti nov zakon moderen in ako hoče ustrezati socialni pravičnosti, se bo že moral sprijazniti z enako določbo; sicer pa se, kakor uči skušnja, dogaja res le izjemoma, da disciplinarne komisije prisodijo vzdrževalni prispevek; taki izdatki torej ne obremenjajo državne blagajne kdovekako.

O vrstah disciplinarnih kazni in o njih posledicah po novem načrtu bi bilo spregovoriti v posebnem članku.

O tem, kdo bodi član disciplinarnega sodišča, bodo mnenja različna, kakor so različne službene kategorije in službene stroke. Člen 183 pač določa za disciplinarnega pravdnika in njegovega namestnika, da se vzameta v prvi vrsti izmed uslužbencev-pravnikov v dotični stroki, ni pa analogne določbe glede članov disciplinarnega sodišča. Ako se pomisli, da je disciplinarnim sodnikom treba poznati kazenski red, kazenski zakon in razne druge zakone in juridične discipline, potem bi bilo vendar v interesu stvari same, da se postavljajo za disciplinarne sodnike v prvi vrsti uslužbenci-pravniki, če že ne drugače, pa vsaj v gotovem razmerju z uslužbenci-nepravnikmi.

(Dalje prihodnjič.)

Z. LICHTENEKER:

Poštna reklama.

Naslov današnjega članka bo spravil marsikoga nehote na različne misli, pa je vendar popolnoma nedolžen. Marsikdo, posebno tisti, ki nima preveč zanimanja za stvarne članke, ki jih objavljajo strokovnjaki v različnih političnih ali strokovnih časopisih in so jim morda ljubši kakšni napadi ali dnevne novice, tisti si bodo mislili, da kujejo v Beogradu zopet novo naredbo, proti kateri se bo vsula toča in katera naj bi potom reklame prinesla in pomagala naši upravi do večjih dohodkov.

Ta ideja ni zrastle na našem polju. Objavil jo je »Trgovski list« v številki 53. t. l. Ta list se prav močno zanima za trgovsko reklamo s pomočjo pošte in je prepričan, da bi izpeljana ideja prinesla poštni upravi lepe dohodke, zraven tega bi pa povzdignila trgovino in industrijo.

Znano nam je, da je k razvoju trgovine in obrti zraven pridnosti in delavnosti velike važnosti in brezdvomno potrebna dobra in zdrava reklama. Imamo torej reklame po časopisih, druge zopet na javnih prostorih in vsak trgovec ali obrtnik išče pota, po katerem bi svojo trgovino ali obrt povzdignil in pritegnil večjo množino odjemalcev. Znano nam je tudi, da so Nemci in Angleži v tem oziru pravi mojstri, posebno kar se tiče organizacije trgovine in industrije. To dokazujejo in se odlikujejo pri razširjevanju trgovskih in industrijskih podjetij.

Kakor poroča »Trgovski list«, so prišli na to idejo zopet Nemci. V Berlinu pri državnem poštnem uradu, bržčas ministrstvu, ki predstavlja vrhovno poštno oblast Nemčije, je poseben reklamni oddelek, ki sprejema oglase in daje pojašnila za poštno reklamo na različnih poštinih tiskovinah, brzojavnih drogovich, nabiralnikih in drugih predmetih, kakor tudi v prostorih poštinih uradov. Spominjam se, da se je že pred dobrimi 15 leti močno zanimala neka dunajska tvrdka za reklamo pri poštinih uradih, posebno v prostoru za stranke. Prosila je predstojnike uradov za tako dovoljenje in jim ponujala prav lepo odškodnino. Ta znesek je bil postranski dohodek poštarjev.

To akcijo bi bilo na vsak način pozdraviti, ker je izvedljiva, pa bodisi da bi reklamo prevzela poštna uprava sama ali pa kakšno trgovsko podjetje. Seveda je za tako stvar potrebno mnogo dela in stvarnega pomisleka. Glede na današnje razmere, kakor tudi glede na ugled pošte same, bi bilo morda najbolje, ako bi prevzela oziroma ustanovila poštna uprava sama reklamni oddelek, ker bi nikakor ne bilo na mestu, da bi se v poštne zadeve mešala trgovska podjetja, ali pa celo diktirala, kakšne oblike naj bodo naše tiskovine, ki bi se rabile za reklamo. V nasprotnem slučaju pa, če bi prevzela tako reklamo privatna družba, bi se moralo gledati točno na to, da obdržijo tiskovine predpisano obliko, da jih je vedno dovolj v zalogi in da bi reklama ne zavzela na tiskovinah toliko prostora, da bi to moglo škodovati poslovanju ali pa pomaglo k službeni pomoti. Tiskovine bi morala založiti reklamna družba v lastni režiji, vrhutega bi pa moral plačati trgovec ali obrtnik še posebno letno pristojbino po velikosti reklame. Reklama bi morala biti čista, da bi na noben način ne škodovala ugledu pošte in bi ne smela imeti protidržavnih ali špekulativnih namer.

Kot reklamna sredstva bi prišle v prvi vrsti v poštev tiskovine, ki ostanejo v rokah strank in uradni prostori, posebno prostor za stranke, tako kakor na železniških postajah.

Poštna uprava bi z uvedbo reklame močno pomagala k razvoju in povzdigu naše trgovine in industrije, ker se sme že sama ob sebi prištevati po naravi med trgovska podjetja, prihranila bi si nakup papirja, plačilo tiska, znižala izdatke, vrhutega pa bi imela lepe postranske dohodke, kateri bi se naj stekali v fond, ki bi služil kot pomožno sredstvo in bi morda vsaj deloma kril izdatke poštinih uradnih potrebščin.

Predlog zakona o civilnih državnih nameščencih.

(Konec.)

A vkljub temu mora biti naša zahteva odločna in nepopustljiva, nastopati moramo skupno z delavci, ker le tedaj bomo dosegli zaželjeni uspeh.

V Nemški Avstriji n. pr. dobivajo delavci in drž. uslužbenci drag. doklade, ki se ravna po tržnih cenah (Geleitzulage) in ravno tako plačujejo davke z dokladami (nekak ažijo ali nadavek), ki jih odmerjajo po tečajni vrednosti denarja. Pa tudi pri nas plačujejo nekateri denarni zavodi in tovarne svojim uslužbencem drag. doklade, ki se vsake tri mesece odmerjajo po tržnih cenah (po številkah indeksa) — (Zadeva čl. 28.—41.) čl. 103. drugi odstavek. »Drž. nameščenci ne morejo sklicevati javnih političnih shodov« itd. Ta člen je v protislovju z določbami Vidovdanske ustave. Res je, da je strankarska zagrizenost precej razširjena med drž. uslužbenci, kar gotovo znatno škoduje interesom drž. uprave in da jo je že zaradi tega treba omejiti. Vendar pa ta omejitev ne sme biti zakonitim potom **kodificirana**, ampak **le začasna**. Čl. 104 drugi odstavek: »Prav tako mu ni dovoljeno, da bi se udeleževal pokretov, ki dovedejo do oviranja ali ustavitve dela v službi« — se lahko uveljavlja le v onih državah, kjer je socialno čustvovanje na višji stopinji razvoja nego pri nas. Če pa se ta člen pri nas udomači, presega že vsak absolutizem; kajti odmerjati plače in mezde, ki so 4krat manjše, kakor pred vojno, obenem pa vzeti možnost, da si zboljšujemo naš položaj, bodi zakonito (kar je nemogoče, ker se nam je uzurpirala pasivna volilna pravica) bodi nasilno in obenem dati vsem drugim stanovom gospodarsko prostost, je brezvestno izkoriščanje.

Gospodarski in stanovski del.

Zavednost.

Pravega vzroka ne ve nihče. Vidimo pa, kako stanovska zavest gine namesto da bi rastla. Te besede so obr-

njene posebno proti tovarišicam, ki se v zadnjem času skoro nič ne brigajo za društveno življenje. Pa tudi tovariše, posebno mlajše, zadene ta očitek. Zdi se mi, kakor bi mislili eni in drugi, da je s pragmatizacijo doseženo vse. Na širših odborovih sejalih vidim vedno istih par ljudi, naš list prejema za vsako števil. svoje borne članke od istih treh. štirih tovarišev. Če še ti odrečejo ali pa zaradi slabih gmotnih razmer celo umro, pa mora list tudi umreti. Neumno bi bilo, če bi to skrivali.

Višek nezavednosti pa smo morali ugotoviti ko smo izdali prevod predloga zakona o civilnih državnih nameščencih, to je po naše službena pragmatika. Navzlic njegovi važnosti za vse in vsakogar, navzlic mnogim našim pozivom in prošnjam bo Zveza prodala komaj toliko izvodov, da je vprašanje, če bo sploh krila tiskovne stroške. Na prošnjo tovarišev smo se lotili težavnega dela. Izkušnja je pa taka, da se je to najbrž zgodilo prvič in hkrati tudi zadnjič. Natisniti smo dali samo toliko izvodov, da bi jih lahko pokupili sami poštarji brez drugih javnih nameščencev. Zgodilo se je pa drugače. Iz krajev, kamor smo poslali po dva, po tri izvode, ki bi jih vendar pošta lahko prodala že kar v lastnem posloju, ne da bi jih bilo treba ponujati drugod, prihajajo ti izvodi nazaj, ali pa celo ne pridejo ne izvodi, ne denar. Človek bi mislil, da je brošura bogve kako draga, pa velja pet dinarjev. Radi priznamo, da je lepše čitati lep, zanimiv roman s tečno dušno hrano, toda pragmatika, v kateri bo zapopadena tudi naša telesna hrana, ki jo bomo iz nje črpali leta in leta, je gotovo važnejša. Za one, ki jim gre za trenutni užitek, so seveda več vredne fine svilene nogavice z Laškega ali celo iz Pariza. Za pragmatiko bi se zanimali šele tedaj, ko bi bila že definitivna in bi v njej zagledali kak pasus, ki bi jim ne bil po volji. Takrat bi seveda tudi na Zvezo ne pozabili in bi zelo pridno dopisovali.

Vidite, da tako ne pojde naprej. Če se Zveza česa loti v interesu članov in še celo na njih prošnjo, je vendar moralna dolžnost vsakogar, da jo podpira. S takim postopanjem pa se ubija njena podjetnost.

Organizatorično gibanje.

Zapisnik

širše odboreve seje, ki se je vršila 5. maja 1922 ob 20. uri v mestni posvetovalnici.

Spored:

1. Dopisi.
2. Članarina.
3. Dopusti.
4. Raznóterosti.

Predsednik ugotovi sklepčnost, pozdravi navzoče in otvori sejo ter prične takoj s čitanjem došlih dopisov. K posameznim dopisom zavzame širši odbor sledeče svoje stališče:

Zagrebski organizaciji se sporoči, da se z njeno resolucijo, ki jo je sklenila na shodu 22. aprila v toliko ne strinjamo, ker dela po dva dinarja razlike v dokladah med služabništvom in poduradništvom. Naš soglasen sklep se glasi:

Za vse v členu 6 in 7 zakona o draginjskih dokladah civilnih in vojaških državnih uslužbencev, upokojencev in upokojenk z dne 28. februarja 1922 naštete uslužbenice se zahteva zvišanje osebne draginjske doklade na 20 Din. dnevno.

Resolucijo ambulatnega osobja bo Zveza po vseh močeh podpirala in se zavzela za zvišanje dijet temu osobju.

Savezu v Beogradu na njegov poziv sporočimo, da na poštini kongres v Prago naša Zveza ne bo odposlala svojega delegata, ker nam ni znan ne program, ne smoter tega kongresa.

Na dopis sarajevske organizacije, da naj vse organizacije enotno nastopijo za zvišanje nočnine se sprejme predlog, naj organizacije izposlušajo zvišanje nočnin na 7, 10 in 12 Din.

Predsednik je dal 14 uslužbencem nakazilo za nabavo blaga pri trgovcih na odplačilo v mesečnih obrokih in prosi naknadnega odobrenja odbora. — Se odobri.

Pregled predloženega pravilnika akcijskega odbora se poveri tov. Zupanecu, Jegliču, Ottoničarju in Bavdeku.

Kot delegat naše Zveze v akcijski odbor se izvoli tov. Zupanec, za njegovega namestnika pa tov. Bavdek.

Zobotehnik Klemenčič na Poljanskem nasipu števil. 52 mudi vsem poštnim nameščencem 20% popusta in ga Zveza vsem članom toplo priporoča.

Sklene se Savezu v Beogradu predlagati, da naj se v viši vedno pred občnim zborom Saveza poštnih organizacij v Beogradu kongres delegatov pokrajinskih organizacij, katerih sklepi naj bodo obvezni za vse poštne organizacije. Če Savez sprejme ta predlog, je naša Zveza pripravljena prispevati Savezu mesečno po 25 par za vsakega svojega člana.

Nadalje se je sklenilo, da naj Zveza sporazumno z drugimi pokrajinskimi organizacijami prosi ministrstvo za rešitev sledečih važnih vprašanj:

1. Da se pisarniškemu pomožnemu osebju izplačajo osebne draginske doklade po členu 6 zakona o draginskih dokladah.

2. Da se izplača razlika draginskih doklad začasnim poštarijem in pomožnim slugam.

3. Napredovanje osebja vseh kategorij.

4. Da se reši službeno in eksistenčno vprašanje kvalificiranih in nekvalificiranih odpravnikov.

5. Da se kontraktuelni poštariji I. in II. razreda v Hrvatski imenujejo za ukazne poštarije, uradi naj se pa urede tako, kakor so urejeni v Dalmaciji in v Sloveniji.

6. Da se uredi službeno razmerje selskih poštnih slug.

7. Da se zvišajo dijete ambulantnemu osebju.

8. Zvišanje nočnih pristojbin.

9. Premestitev uradništva iz sarajevske in novosadske direkcije nazaj v ljubljansko direkcijo.

10. Dopusti.

11. Obleka in obutev služabništva.

12. Sodelovanje zastopnikov organizacij pri individualni redukciji osebja.

13. Izdaja dekretov aspirantom, kot začasnim poštarijem.

Predsednik pozove društva, da plačajo Zvezi od 1. aprila t. l. dalje za vsakega svojega definitivno nastavljenega člana po 4 krone, za provizorne pa po 2 kroni na mesec.

Tajništvo.

Razne vesti.

Darovi: Za Poštni dom so darovali: Tomšič, Polhovgradec dvakrat po 10 Din. Alojzij Hrašovec, Velenje, 10 Din. Gospod Albin Della Mea, Jurkloster, 30 Din.

Darovi za Poštni dom. — Za Poštni dom je daroval tovariš Albin Della Mea 30 Din. — Tovarišica Ciuha je nabrala v veseli družbi po občnem zboru Društva poštnih uradnikov in uradnic 100 Din.

Za vdovo umrlega tovariša Verdnika v Šoštanju so darovali: Neimenovana 20 Din; Ržen Vinko, poštar, Moravče, 10 Din; Vutkovič, Slatina-Radenci, 10 Din; Rika Gselman, Sv. Barbara v Haložah, 5 Din; Fran Fajdiga, upravnik, Sodražica, 20 Din; poštni urad Pristava, 10 Din. Pri poštnem uradu Brežice: upravnik Lichteneker 10 Din, poštarica VI. kl. Vrečko Tilka 5 Din, Vidmar Jožica 5 Din, Lichteneker Hilda 5 Din in privr. poštarica Štukelj Mara 5 Din.

Poziv vsem onim tovarišem, ki še niso plačali naročnine na naše glasilo za letos! — Prosimo, storite vsi svojo dolžnost in plačajte naročnino vsaj 1. junija za celo leto. — Pripominjamo, da ne bomo izdajali nikakih opominov več!

Osrednje društvo poštnih poduradnikov naznanja cenjenim tovarišem, da je odbor na seji dne 28. aprila sklenil sklicati izredni občni zbor, in to zaradi tega, ker je vodstvo primorano zvišati mesečne prispevke. Društvo je plačevalo do sedaj Zvezi od člana pol dinarja na mesec, od prvega aprila naprej pa po en dinar. Prispevati bomo morali tudi centralni zvezi v Beogradu. Zato društvo ne more več izhajati z dvema dinarjema na mesec in je odbor sklenil, da naj plača od 1. aprila naprej vsak član po 3 dinarje na mesec. Tako bo mogoče, da bo društvo člane še naprej lahko podpiralo ob boleznih z 1 dinarjem na dan. Razen tega se bodo razmotrivale še druge važne stvari. Izredni občni zbor se bo vršil dne 27. maja 1922 ob 8. uri zvečer Gosposvetska cesta 12, restavracija Novi svet, Prešernova soba. Opozarjamo tovariše, da je izredni občni zbor zelo važen in se nadejamo polnoštevilne udeležbe.

Odbor.

Bos-herc. poštar iz Sarajeva prinaša na naslov druga iz B. N. tele zanimive kozje molitvice: Praviš, da postaneš član organizacije tedaj, ko ti organizacija izposluje večjo plačo. Ej, prijatelj moj, jedna je tvoja filozofija. Hočeš torej, da se zdani še pred zoro. Misliš, da je organizacija neko nadnaravno bitje, ki naj sipa z neba med in mleko. Hudo se varaš. S to organizacijo lahko dosežemo boljši položaj s čvrstim, dolgotrajnim delom in z vzajemnostjo vseh nas poštarijev. Šele ko se postavimo v vrsto vsi in se vsi organiziramo, se lahko nadejamo uspeha! Če bo vsakdo pričakoval od organizacije, izven katere se nahaja, nadnaravne moči — smo propadli. Žal, nisi ti edini, ki tako napačno pojmuje organizacijo. Neki dan je nam brzobjavilo kar mnogo tovarišev, da izstopijo iz organizacije, če se jim ne zvišajo doklade. Kako z lahkoto se to napravi! Prav tedaj, ko se nam zgodi krivica, se moramo še čvrsteje grupirati, ne pa raziti. Tudi velika vojska se lahko premaga, če je razcepljena, peščica složnih ljudi pa dela čudeže. Zato te prosim, tovariš, sprejmi ta opomin in postani goreč in dober član organizacije. Tudi če ti organizacija mnogo ne pomore, škodovala ti gotovo ne bo. — Naj si te besede tudi naši poštariji zapišejo za ušesa.

Pragmatika. Beogradski »Činovnički glasnik« javlja, da je ministrski komitet, ki je dobil nalogo, da prouči načrt zakona o civilnih državnih nameščencih, katerega je izdelala vladna komisija, opravil svoje delo in načelno povoljno ocenil ta načrt. Potemtakem je načrt v načelu sprejet tudi v ministrskem svetu in pride kmalu v ustavno pretresanje v zakonodajni odbor. Odločilni krogi so mnenja, da se o tem zakonskem predlogu v zakonodajnem odboru ne bo dolgo razpravljalo, ker je tem krogom mnogo na tem, da se sedaj plače državnih nameščencev, kakor tudi njih razmerje, definitivno uredi. Upravičen je torej up, da postane ta zakonski predlog v mesecu maju zakon, tako, da se bo mogel do konca tega leta v celoti izvršiti. Ta izvršitev se pripravlja v ministrstvu za izenačenje zakonov že sedaj.

(Služba.) Tovariš tovarišu: Gospod Šnakele je pa zares zelo spreten uradnik.

— Prav imaš, prijatelj, on zna briljantno skrivati, da nič ne dela.

(Službena gorečnost.) Gospod načelnik, javljam, da je prišel sluga Lačenstradav z natovorjenim ročnim vozičkom vred pod vlak in si je zlom...

— Pa vsaj ne voziček!

Odgovorni urednik: Ivan Benčan, Ljubljana.
Izdaja „Zveza poštnih organizacij za Slovenijo“ v Ljubljani.
Tiska „Zvezna tiskarna“ v Ljubljani.

Kdor hoče imeti dobro in času primerni ceni LIČAN
in OBLAZINJEN VOZ, naj se obrne na

sedlarja Jernej Jelovšek

Ljubljana, Rimska cesta 11. ⁽³⁹⁾

Jožef Kunstler, kovaški mojster
LJUBLJANA, Lepa pot št. 1. ⁽⁴³⁾

Strokovno preizkušeno vozno in podkovno kovaštvo.

Franc P. Stare, ⁽⁴⁵⁾ soboslikar
LJUBLJANA, Florjanska ulica 16

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

Kupite najceneje pri
tvrdki ⁽²³⁾

poročne prstane.

Manufakturna veletrgovina

FELIKS URBANČ, LJUBLJANA

⁽¹⁾ Sv. Petra cesta št. 1

priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnega blaga po nizkih cenah.

LES vseh vrst, ter **drva**
in **oglj**e kupuje in
prodaja

F. Heinrichar

⁽⁵⁶⁾ Škofja Loka,
Ljubljana, Kočevje.

**Vsak poštni uslužbenec
naj bo naročnik lista!**

Jugoslovanska banka d. d.
menjalnica v Ljubljani,
Kolodvorska ulica št. 26.

Deln. glavn. K 200,000.000. .... Rezerve K 50,000.000.

Centrala v Osijeku.

Podružnice: Beograd, Brod na Savi, Crikve-
nica, Karlovac, Novi Sad, Osijek,
⁽⁵⁴⁾ Subotica, Varaždin, Vukovar, Za-
reb, New York. ....

Kupuje in prodaja devize in valute najku-
lantneje. — Obrestuje vloge na hranilne
knjižice in na tekoči račun po najvišji
obrestni meri. Telefon št. 583.

ŠTEBI IN TUJEČ

STROJNO IN ELEKTROTEHN. PODJETJE
V LJUBLJANI Resljeva c. št. 4. ⁽⁶¹⁾

PROJEKTI: Točna izdelava vsakovrstnih projektov in proračunov.

GRADBA: Električnih central in naprav za visoko in nizko napetost.

LASTNI IZDELKI: Izdelovanje sklepalnih naprav, pogonskih uporov,
premotanje vseh vrst motorjev in transformatorjev.

PREIZKUŠEVALNICA: Moderno urejena za preizkuševanje števcov
in aparatov.

PRODAJA IN NABAVA elektr. motorjev, polnojarmenikov, raznih
strojev za obdelovanje lesa, njih montaža ter prodaja električ-
nega materijala.

ZASTOPSTVO: „Brown Boveri“ tovarne d. d. Strojnih tovarn za
turbine vseh vrst „Andritz“ d. d. v Andritz pri Grazu in
tvrdke za lokomobile Brüder Fischer, Wien III. Fasangasse 38

Trgovina usnja

Anton Kunstek

Ljubljana, Kopicarjeva ulica št. 4

priporoča svojo veliko zalogo usnja

v vsaki množini.

⁽³⁾ Cene solidne in nizke.

FRANJO GRABJEC

FOTOGRAFSKI UMETNI-ZAVOD |

LJUBLJANA, MIKLOŠIČEVA CESTA ŠTEVILKA 6

(Nasproti hotela „UNION“)

61

Izdelovanje vsakovrstnih modernih fotografij kakor tudi povečanih slik v prvovrstni umetniški izpeljavi. Slika se ob vsakem vremenu, tudi zvečer pri električni razsvetljavi

JOSIP REBEK

stavbeno ključavničarstvo

LJUBLJANA, Cankarjevo nabrežje 9.

VZAJEMNA POSOJILNICA V LJUBLJANI R. Z. Z. O. J.

(2) poleg nunske cerkve

daje pod ugodnimi pogoji posojila na zemljišča, zaznambo na službene prejemke, proti poroštvu i. t. d.

Hranilne vloge se obrestujejo s 4%.

DROGERIA
PARFUMERIA
ICKOTAR
LJUBLJANA
LODPOVA UL. 3**vrška Josip Petelinc □ Ljubljana**
Sv. Petra nasip št. 7

(15) Tovarniška šivalnih strojev v vseh opre- zaloga — mah, mate- rijal kot pred vojno. — Igle, olje in vse posa- mezne dele. — Galanterijo, modno blago, no- gavnice, srajce, na debelo in drobno.

Ugodni plačilni pogoji.

Trgovina O. BERNATOVIĆ

Priporoča največjo izbiro najnovejših, najfinejših in najcenejših oblek za gospode, dame in otroke |

LJUBLJANA, MESTNI TRG ŠT. 5—6

(14)

Zahtevajte povsod edino le "ADRIA"

vanilni sladkor, pecivni prašek, čaj v zavitkih.

SVOJ K SVOJEMU |

SVOJ K SVOJEMU

TEODOR KORN

LJUBLJANA, POLJANSKA CESTA 8.

(20)

Telefon 14.

Stavbeni in galanterijski klepar.

Pokrivač streh vsake vrste. — Upeljava vodovodov, kopalne sobe, kloseti itd. — Sprejemajo se vsakovrstna dela in po- prave po nizkih cenah. Delo dobro in zajamčeno.

Tel. št. 426.

Stavbeno podjetje

Tel. št. 426.

IVAN OGRIN

(25)

Gruberjevo nabr. 8.

se priporoča za vsa stavbena dela. Cene solidne. Točna postrežba.

Kdor hoče imeti res s pravimi predvojnimi barvami prepleškano hišo, naj se obrne edino le na domačo

tvrdko

Tone Malgaj

(31)

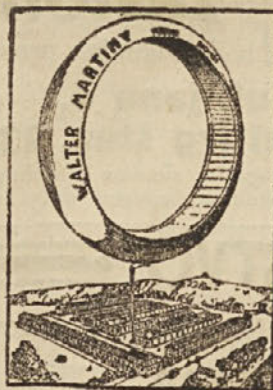
pleskar in ličar

Ljubljana Kolodvorska ulica št. 6.

P. Škafar, Rimska c. 11

(35)

Vulkaniziranje gumija za avtomobile, motorje in kolesa.

M. Kuštrin
Ljubljana

Tehniško in elektroteh- niško podjetje. Trgovi- na z tehničnimi in elek- trotehničnimi predmeti na drodno in na debelo. Velika zaloga vseh vrst gumija, kolesne in auto- mobilske pneu matike. Glavno zastopstvo pol- nogumijastih obročev iz svetovne tovarne Wal- ter MARTINY v Turinu. Na razpolago je hidran- lična stiskalnica za de- montiranje železnih in namontiranje gumijastih obročev.

Centrala:

Ljubljana,

Rimska cesta št. 2.

Brzjavni: Kuštrin,
Ljubljana.**Podružnice:**

Ljubljana, Dunajska cesta 20, tel. št. 470.

Maribor, Jurčičeva ulica 9, telefonska št. 133.

Beograd, Knez Mihajlova ulica broj 3. (29)

JADRANSKA BANKA BEOGRAD.

Delniška glavica: Din 30,000.000—

Rezerva: . . . Din 15,000.000—

Podružnice:

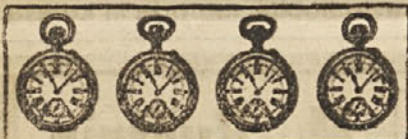
Celje, Cavtat, Dubrovnik, Ercegnovi, Jelsa,
Korčula, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor,
Metković, Sarajevo, Split, Šibenik, Zagreb.

Naslov za brzojave: JADRANSKA.

AFILIIRAN ZAVOD (24)

FRANK SAKSER STATE BANK

82 CORTLAND STREET NEW-YORK CITY.

Zahtevajte cenik

zastonj

in poštine prosto

H. Suttner

Ljubljana 4, (68)
Mestni trg številka 23.

Največja zaloga ur, zlatnine in srebrnine.
Lastna protokolirana tovarna ur v Sviči.

KOLARSTVO

Ustanovljeno l. 1865. Izdeluje vsake vrste vozove.

FRANC ZANOŠKAR

(41) LJUBLJANA, TRŽAŠKA CESTA ŠTEVILKA 17.

PRIPOROČA SE

zaloga pohištva

(13)

IVAN ČERNE

LJUBLJANA, Dunajska cesta 28.

Delniška glavica:
K 20,000.000—

Podružnice: Novo mesto,
Rakek, Slovenjgradec

Slovenska eskomptna banka

LJUBLJANA, Šelenburgova ulica št. 1.

= Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje. =

(50) Rezervni zakladi:
K 6,500.000—

Telefon št. 146, 458.

Brzojavke: ESKOMPTNA.

Menjalnica

Slovenske eskomptne banke

Ljubljana (49)

nasproti glavnega kolodvora

kupuje in prodaja devize in valute
po najugodnejših dnevnih cenah.

Ima poseben borzni oddelek. Prevzema vse bančne posle.

Telefon številka 3 in 451.

Tovarna stolov in lesnih izdelkov (39)

JOS. STADLER

LJUBLJANA, Sodna ulica 11

Brzojavi: Josta, Ljubljana. Telefon (interurban) 461.

„MERA KL“

MEDIC, RAKOVČ & ZANKL

Tovarna kemičnih in rudninskih barv in lakov

Podružnica: MARIBOR. Centrala: LJUBLJANA.

Skladišče: NOVI SAD.

Ljubljana: TELEFON 64.

Brzojavi: MERA KL.

Ljubljana: Poštni predal 120.

Emajlni laki. Pravi firnež. Barve za pode.
Priznana najboljša in zanesljiva kakovost
barve za obleke, vse vrste barv, suhe
in oljnate, mavec (Gips), mastenec (Fe-
dervais), strojno olje, karbolinej, steklar-
ski in mizarški klej, pleskarski, slikarski
in zidarski čopiči, drugi v to stroko
(18) spadajoči predmeti.